

ชีวประวัติและผลงานของวันมูหะหมัดนอร์ มะทา ต่อการพัฒนาสังคม

Biography and Works of Muhammad Noor Matha for Social Development

ฮาริส มะรือสะ¹ อาหะมะกอซี กาชอ¹ อับดุลอาซี กะลูแป¹ อาซีเยห์ ลือจี้¹

Haris Maruesa,¹ Ahamakosee Kasor,¹ Abdulaziz Kalupae,¹ Asiyah Luengi¹

(Received: Jan 04, 2023; Revised: May 01, 2024; Accepted: May 15, 2024)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานวันมูหะหมัดนอร์ มะทาในการพัฒนาสังคม เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เครือญาติ เพื่อนสนิท เพื่อนร่วม พรรค และบุคคลทั่วไป รวมทั้งสิ้น 32 คน ท่านวันนอร์เรียกได้ว่าเป็นแบบอย่างในหลาย ๆ ด้านที่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมไทย เป็นที่รู้จักและเป็นต้นแบบให้กับทุกคนโดยเฉพาะมุสลิม ถือได้ว่าเป็นผู้ที่ประจักษ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ ท่านวันนอร์เป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นมุสลิมไทยที่ประสบความสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ท่านวันนอร์เป็นบุคคลต้นแบบของนักการเมืองมุสลิม เป็นนักบริหารและความเป็นครูของท่านที่ต้องการที่จะพัฒนาเพื่อความเจริญก้าวหน้าในสาขาอาชีพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ที่มีอามานะฮ์ ความรับผิดชอบ จากผลงานที่ผ่านมาท่านวันนอร์ ได้สร้างคุณประโยชน์ให้สังคมและประเทศชาติ ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาและรัฐมนตรี เช่น ท่านได้จัดสถานที่ละหมาด ณ สถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศและได้ปรับเงินค่าตอบแทนนิหม่าน คอดีบ บิหลัน ครูตาดีกา และคณะกรรมการมัสยิด ส่งเสริมการเมืองในรูปแบบประชาธิปไตย ท่านยังครองตำแหน่งสำคัญเป็นประธานสภา 2 สมัย ท่านวันนอร์ยังเป็นแบบอย่างให้กับประเทศอาเซียนและโลกอาหรับอาหรับมุสลิม และตัวแทนโอไอซี ของการประชุมโลกมุสลิม ซึ่งท่านวันนอร์เป็นมุสลิมไทยคนหนึ่งที่มีบทบาทและมีความสามารถในการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประชากรมุสลิมส่วนใหญ่และเป็นประชากรส่วนน้อยของประเทศไทย สายตระกูลของท่านวันนอร์เดิมตั้งอยู่ในชุมชนจะบังติกอเขตเทศบาลเมืองปัตตานี ซึ่งมีกำแพงล้อมรอบบริเวณกว้างติดกับมัสยิดรายอจะบังติกอ มีบ้านหลาย ๆ หลังใกล้กันที่เรียกว่าชุมชน วังเก่า ซึ่งเดิมที่มาของตระกูล มะทา มาจากชุมชนวังเก่า บิดาของท่านวันนอร์คือ นายเจ๊ะอาแว มะทา และมารดาของท่านคือ นางแวสะบีเยาะ มะทา เป็นบุตรชายคนแรกสืบสายตระกูลมะทา คุณปู่ของท่านคือ นายหะยีหะมะ มะทา เป็นดาโต๊ะยุติธรรมหรือผู้พิพากษาเกี่ยวกับเรื่องของศาสนาอิสลามประจำจังหวัดยะลา ด้วยหลักการและเหตุผลทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาชีวประวัติวันมูหะหมัดนอร์ มะทา ซึ่งเป็นบุคคลต้นแบบในทุก ๆ ด้าน

คำสำคัญ: ชีวประวัติ, ผลงาน, วันมูหะหมัดนอร์ มะทา, พัฒนาสังคม

¹ สาขาอิสลามศึกษา กลุ่มประวัติศาสตร์และอารยธรรมอิสลาม คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

¹ Department of Islamic Studies (History and Islamic Civilization), Islamic Studies and Law, Fatoni University.

(Corresponding author / Email : abd.lateh@hotmail.com)

ABSTRACT

This research article aims to study the biography and works of Wan Muhamad Noor Matha social development through documentary research and in-depth interviews. The main sources of information include relatives, close acquaintances, colleagues, party members, and other significant individuals, totaling 32 people. Wan Noor can be considered an exemplary figure in many aspects, having contributed significantly to Thai society. Widely recognized and admired, especially among Muslims, he is regarded as a knowledgeable luminary who played a crucial role in the country's development. Wan Noor is one of the successful Thai Muslims who have excelled in various fields both domestically and internationally. He serves as a role model for Muslim politicians, administrators, and educators who aspire to advance and thrive in diverse professional fields. In addition, Wan Noor Wan Nor has demonstrated leadership and responsibility through his past achievements, benefiting society and the nation. During his tenure as President of the Parliament and Minister, he established Prayer at various stations nationwide and adjusted compensation for imam, khatib, bills and mosque committees, promoting politics in the form of democracy. Wan Noor also held crucial positions as the President of the Parliament for two terms. He served as an exemplary figure for ASEAN countries and the Arab and Islamic worlds. He was also the OIC representative at the World Muslim Congress meetings. As a prominent Thai Muslim, Wan Noor played a significant role and demonstrated capabilities in developing the southern border provinces with predominantly Muslim populations, which constitute a minority in Thailand. The ancestral lineage of Wan Noor originates from the community of Jabang Takua in the municipality of Pattani, which is enclosed by walls adjacent to the mosque of Rai Ajah Bang Takua. There are several houses clustered together in an area known as the Old Palace Community, which is the ancestral home of the Matha lineage. Wan Noor's father, Mr. Jea Awa Matha, and his mother, Mrs. Waesapi Yao Matha, are the first son of the Matha lineage, respectively. Wan Noor's grandfather, Mr. Haji Hama Matha, was a qadi (Islamic judge) or religious adjudicator concerning Islamic affairs in Yala Province. The principles and reasons that led researchers to be interested in studying the biography of Wan Muhamad Noor Matha, who serves as an exemplary figure in all aspects.

Keywords: *Biography, Works, Muhammad Noor Matha, Social Development*

บทนำ

ท่านวันมูหะหมัดนอร์ มะทา มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยของท่าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การเมือง ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผ่านการสนับสนุนการเจรจาและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในพื้นที่ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่มีความยั่งยืน ท่านได้สนับสนุนโครงการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาชุมชน การฝึกอบรมอาชีพ การส่งเสริมสุขภาพ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ท่านได้ส่งเสริมและอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชาวมลายูในพื้นที่ภาคใต้ผ่านการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น ท่านได้มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ภาคใต้ เช่น ได้มีการก่อสร้างถนน สะพาน และระบบขนส่งสาธารณะ การพัฒนาสาธารณูปโภคเหล่านี้ช่วยให้การเดินทางและการขนส่งสินค้าสะดวกมากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโต เช่นเดียวกันท่านได้ส่งเสริมการศึกษาในพื้นที่ภาคใต้โดยการสนับสนุนการจัดตั้งโรงเรียนและสถาบันการศึกษาและการให้ทุนการศึกษาแก่เยาวชนในพื้นที่ เพื่อให้พวกเขามีโอกาสในการศึกษาต่อและพัฒนาตนเอง ท่านมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคใต้ เช่น การส่งเสริมการเกษตร การประมง และการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง เพื่อสร้างงานและโอกาสทางเศรษฐกิจในชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาชีวิตประวัติและผลงานของท่านวันมูหะหมัดนอร์ มะทา ในการพัฒนาสังคม

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินวิธีการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร

การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการออกแบบโครงสร้างของข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ (Guided interview) คือ เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างมาใช้ประกอบในการสัมภาษณ์และมีการร่างข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิด เพื่อให้มีความสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนในแต่ละสถานการณ์ที่มีเหตุการณ์หรือมีสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ผลการวิจัย

ช่วงวัยเด็ก

ท่านวันนุหะมัดนอร์ มะทา ในช่วงวัยเด็กอายุช่วง 7-10 ปี ทางบ้านให้ความสำคัญด้วยการต้องไปเรียน คัมภีร์อัลกุรอานที่บ้านของผู้รู้ถือว่าสำคัญ เรียกว่ากัน บ้านโตะครุในหมู่บ้าน เข้าเรียนหนังสือชั้นประถมต้องเรียน คัมภีร์อัลกุรอาน แล้วท่องจำไปด้วยในช่วงค่ำ ในช่วงกลางวันต้องไปเรียนประถมเหมือนเด็ก ๆ ทั่วไป ที่ครอบครัว ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับเรียนอัลกุรอาน นอกจากนั้น ท่านวันนุหะมัดนอร์ มะทาได้เรียนหนังสือสายสามัญ ที่โรงเรียนบ้านสะเตงเป็นโรงเรียนประชาบาลปัจจุบันเป็นโรงเรียนสังกัดกับเทศบาลเมืองยะลา ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ เรียนชั้นประถมจนจบชั้นประถม 4 ท่านวันนุหะมัดนอร์ มะทาต้องเดินทางไปโรงเรียนแล้วก็เดินกลับบ้านทุกวัน ท่านวันนอร์ก่อนข้างจะเรียนเก่ง ตอนอยู่ชั้นประถม ได้สิทธิ์เลื่อนชั้นโดยไม่ต้องเรียนให้ครบเทอม คุณครูเห็นว่าท่าน วันนอร์เรียนเก่งสามารถเลื่อนชั้นได้ตามเกณฑ์ประเมินของคุณครูในตอนนั้นเลื่อนชั้นเรียน อยู่ 2 ครั้ง ท่านวันนอร์ เป็นเด็กดีสนใจการเรียนมาก อ่านหนังสือแตกฉานค่อนข้างเร็ว ที่บ้านของท่านวันนอร์ ดังที่อัลลอฮ์ได้กล่าว ในสุเราะฮ์อัลซุหม์ร อายะฮ์ที่ 9 ความว่า "จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ?"

มีหนังสือให้อ่าน คุณตาของท่านวันนอร์เก็บสะสมหนังสือ เพราะคุณตาเป็นคนอาเล็ม คือ ปราชญ์ท่านหนึ่ง ที่มีความรู้ มีวิชา ท่านวันนอร์ก็ได้เลียนแบบคุณตาชอบอ่านหนังสือ และในสมัยเรียนประถม ท่านวันนอร์ก็สามารถ อ่านออกเขียนได้เร็วกว่าเพื่อน ท่านวันนอร์เป็นนักกิจกรรมมาตั้งแต่เด็กตอนอยู่โรงเรียนก็ได้เป็นประธานนักเรียน และ ฝึกไฟในกิจกรรมของส่วนรวมส่วนมากจะไม่ ปฏิเสธกับงานกิจกรรม จะเห็นได้ว่ารูปแบบโมเดลของคนมุสลิม จะมี 3 ส่วนสำคัญ คือ บ้าน มัสยิด และโรงเรียน เป็นที่ตรึงยึด อบรม เพื่อให้เด็กเติบโตภายในภาคหน้า ด้วยคุณธรรม จริยธรรม ท่านวันนอร์ได้ขึ้นชั้นมัธยมและก็ได้เป็นประธานนักเรียนมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะการเขียนวารสารทำหนังสือพิมพ์ของโรงเรียน นอกจากนั้นยังได้ทำกิจกรรม เพื่อจิตอาสาไปช่วยงาน ของชาวบ้านด้วยความตั้งใจ อิคลาส โดยไม่ได้ขอค่าตอบแทน (สัมภาษณ์ วันที่ 4/12/ 2564)

มารยาทของของท่านวันนอร์

การที่ผู้นำที่มีวุฒิภาวะทางสังคมและใจกว้าง ผู้นำต้องมีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวอย่างกว้างขวาง มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ต้องยอมรับสภาพต่าง ๆ ไม่ว่าจะแพ้หรือชนะ ไม่ว่าจะผิดหวังหรือสำเร็จ ผู้นำต้องมีความอดทน ต่อความคับข้องใจต่าง ๆ พยายามขจัดความรู้สึกต่อต้านสังคมหรือต่อต้านคนอื่นให้เหลือน้อยที่สุด เป็นคนมีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยยึดหลักการศาสนาเป็นหลัก ผู้นำในอิสลามถือว่าสำคัญจากหลักฐานหะดีษ ท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวไว้ว่า ให้ความสำคัญว่าเมื่อเจ้า 3 คน ออกเดินทาง จงเลือก 1 คน เพื่อเป็นผู้นำ (รายงานโดย อาบูดาอูด หมายเลข 40)

ท่านนบี (ซ.ล) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำที่ดี คือ ผู้นำที่กล้ายึดหลักสัจธรรม ถึงแม้กับสัจธรรมต่อหน้ากษัตริย์ ซึ่งถือว่าญูฮาด ซึ่งให้ความสำคัญว่าจะต้องมีความกล้าหาญในการนำเสนอความจริง

อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่าในสุเราะฮ์ อัน-นีส้า อายะฮ์ : 59 ความว่า "ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงเชื่อฟังอัลลอฮ์ และเชื่อฟัง รอสูลเถิด และผู้ปกครองในหมู่พวกเจ้าด้วย แต่ถ้าพวกเจ้าขัดแย้งกันในสิ่งใด ก็จงนำสิ่งนั้นกลับไปยังอัลลอฮ์ และ รอสูล หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮ์และวันปรโลก นั้นแหละเป็นสิ่งที่ดียิ่งและเป็นการกลับไปที่ยั่งยืน"

จากหลักฐานอายุขยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้นำตามมาเป็นอันดับ 3 หลังจากอัลลอฮ์ รอสูล ทรัพย์ได้ว่า มนุษย์จะอยู่ในบริบทใดมนุษย์ จำเป็นต้องมีผู้นำเช่นกันการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำในทุกเรื่อง อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ในสุเราะห์อัล-อะห์ซาบ อายะห์ : 21 ความว่า "โดยแน่นอน ในรอสูลของอัลลอฮ์มีแบบฉบับอันดีงามสำหรับพวกเจ้าแล้ว สำหรับผู้ที่หวัง (จะพบ) อัลลอฮ์และวันปรโลกและรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก"

การเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในอิสลามดังเช่นท่านศาสดามุฮัมมัด (ซ.ล) ได้เริ่มสร้างสังคมมุสลิม ที่นครมะดีนะฮ์ที่ประกอบด้วยชาวมุฮายีรีน และอันศอรุ ที่ต่างคนยอมเสียสละทั้งชีวิตและทรัพย์สินเพื่อศาสนาของอัลลอฮ์ (อาหะมะกอซี กาชอและคณะ, 2556)

ดังนั้น คุณลักษณะผู้นำลำดับแรก คือ บุคลิกภาพ มีคุณธรรม มีจริยธรรม จากครอบครัวที่มีพื้นฐานของศาสนาและผู้รู้โดยเฉพาะครอบครัวของท่านวันนอร์ มีศักดิ์ถึงดะโต๊ะยุติธรรม

วันนอร์มีความเป็นผู้นำที่ผ่านการรวบรวมดูแลในครอบครัวคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะพิเศษคุณลักษณะและเงื่อนไขผู้ปกครองหรือผู้นำในอิสลาม โดยมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. ความมีศรัทธา (อีมาน) ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ พระเจ้าองค์เดียวและรอสูลุลลอฮ์ ผู้นำหรือผู้ปกครองแห่งอิสลามจะต้องมีความศรัทธายึดมั่นต่ออิสลาม ต่อหลักคำสอนต่าง ๆ ของคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับ (ซุนนะฮ์) ของท่านศาสดา (ซ.ล) ถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญสูงสุดของอิสลาม

2. คุณลักษณะของความเป็นผู้นำในอิสลาม ท่านวันนอร์มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่มีความรู้ การศึกษา จะเห็นได้ว่า ชีวิตท่านวันนอร์ตั้งแต่เด็ก เรียนโรงเรียนประถมตลอดจนศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และเป็นนักเรียนดีเด่นมาตลอด นอกจากนั้นยังมีความสามารถเฉพาะตัว ความเป็นผู้นำของท่านวันนอร์ นอกจากจะมีความรู้ บูรณการทั้งศาสนาและสามัญ ท่านก็ยังได้ปกป้องนักศึกษาหญิงที่ไม่อนุญาตแต่งกายมุสลิมมะห์ หนีบเข้าในโรงเรียนสอนสามัญ เช่นเดียวกันในสุเราะห์อัล-อะห์ซาบ อายะห์ 59 ความว่า "โอ้เนบีเอ๋ย! จงกล่าวแก่บรรดาภริยาของเจ้า และบุตรสาวของเจ้า และบรรดาหญิงของบรรดาผู้ศรัทธา ให้พวกนางตั้งเสื้อคลุมของพวกนางลงมาปิดตัวของพวกนาง นั้น เป็นการเหมาะสมกว่าที่นางจะเป็นที่รู้จัก เพื่อที่พวกนางจะไม่ถูกรบกวน และอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้อภัยผู้ทรงเมตตาเสมอ"

3. ประสบการณ์และความสามารถ ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถและความมีประสิทธิภาพ คือ เงื่อนไข เป็นองค์ประกอบของผู้นำ ผู้นำที่ดีจะต้องพัฒนาความรู้มาตลอด เพราะศาสนาอิสลามสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าด้วยความสามารถนำสังคมสู่การพัฒนาและเจริญได้ อัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ในสุเราะห์อัน-นะห์ล อายะห์ 43 ความว่า "และเราได้ส่งผู้ใดมาก่อนหน้าเจ้า นอกจากเป็นผู้ชายที่เราได้วะฮีย์แก่พวกเขา ดังนั้นพวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้"

4. ความเข้าใจที่ลึกซึ้งทางการเมือง ในตำราของอิสลาม ความรู้และความสามารถในตัวของผู้ปกครองเพียงอย่างเดียวถือว่ายังไม่เพียงพอ ทว่าจำเป็นต้องมีมุมมองที่ลุ่มลึกทางการเมืองด้วยเพื่อจะได้ไม่ถูกครอบงำและปราชัยต่อบุคคลอื่น ๆ และจะได้ไม่ถูกเล่นที่กลลวงต่าง ๆ ในการบริหารกิจการงานของประเทศ เพื่อเขาสามารถนำพาสังคมแห่งอิสลามไปสู่ความสมบูรณ์ขั้นสูงสุดได้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น (วาญิบ) ที่ผู้นำจะต้องมีคุณลักษณะที่ต้องเป็นอะลิลทิลลี วัลอักดี คือ ผู้นำจะต้องมีความรู้ในเรื่องศาสนา ซาอีฮ์และความรู้ทางการเมืองในการบริหารประเทศ

5. ความยุติธรรม คุณลักษณะที่สำคัญที่สุดซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ปกครองนั้น คือ คุณลักษณะของความยุติธรรม ความซื่อตรง และความสะอาดบริสุทธิ์จากสิ่งไม่ดี ซึ่งส่วนหนึ่งของคุณลักษณะผู้นำที่จะต้องมีความยุติธรรม ลักษณะความไม่ยุติธรรม ความไม่รับผิดชอบต่อชะตากรรมต่าง ๆ ของ เช่น การพูดโกหก การใช้เล่ห์เพทุบาย การหลอกลวง เพื่อได้มาประโยชน์กับตัวเองในขณะที่อัลลอฮ์ประกาศชัดเจนถึงภาระหน้าที่ของผู้ปกครองก็คือ อาดิล ยุติธรรมมาลำดับแรก

คุณลักษณะของท่านวันนอร์เริ่มจากตัวท่าน วันนอร์มีหลักศรัทธาที่เข้มแข็ง มีพื้นฐานบนหลักการศาสนา ทำให้ท่านวันนอร์อยู่ในกรอบและไม่ละเมิดในทางที่ผิด ท่านวันนอร์มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่มีความรู้ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณวุฒิ วิชาชีพ ประสบการณ์ และความสามารถเฉพาะตัวในการนำอุมมะฮฺ (ประชาชาติ) นอกจากนี้ท่านวันนอร์ยังมีความรู้บูรณาการระหว่างศาสนา สามัญ ความรู้ด้านการเมืองได้อย่างดีและสำคัญที่สุดที่มีอยู่กับตัวท่านวันนอร์ คือ ความรับผิดชอบต่ออามานะฮ์ ทุก ๆ ครั้ง ในการรับตำแหน่งหน้าที่ที่จะทำงานในกรอบรัฐธรรมนูญที่ได้กำหนดไว้ และหลักความยุติธรรมที่ท่านวันนอร์ต่อสู้ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยุติธรรมให้กับประเทศไทยทุกคน

ศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย

ท่านวันนอร์เรียนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลคะแนนสอบค่อนข้างดี ทางบ้านต้องการที่จะให้ท่านวันนอร์ได้เรียนชั้นสูง ๆ ต่อไปอีก ขณะนั้นทางโรงเรียนวิทยาลัยแห่งประเทศไทยที่กรุงเทพฯมีโควต้ามัธยมศึกษาให้เด็กนักเรียนจากภาคใต้ที่เป็นมุสลิมเรียนดีมีมารยาทเพื่อได้เรียนต่อชั้น ม.7 ในตอนนั้น คุณตาของท่านวันนอร์ ชื่อคุณอนันต์ เป็นคนที่สนใจเรื่องการศึกษาเป็นอย่างมาก ท่านรู้จักกับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนอิสลามวิทยาลัย และมีญาติเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนนั้นด้วย ท่านจึงติดต่อกับทางโรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ให้ท่านวันนอร์ได้เข้าเรียน แต่กฎเกณฑ์ของทางโรงเรียนเด็กที่ได้โควตาเรียนจะต้องไปทดสอบความรู้ก่อน สิ่งที่ต้องเตรียมก็คือเตรียมตัวเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ

ครั้งแรกในชีวิตของท่านวันนอร์จะต้องเดินทางไกลจากจังหวัดยะลาเข้ากรุงเทพฯและเป็นคนแรกของครอบครัวที่ได้เดินทางไกล ก่อนวันเดินทางเข้ากรุงเทพฯทางบ้านวันนอร์ได้เชิญแขกหลายร้อยคนมาทำบุญเพื่อเลี้ยง ความเป็น (บารออะฮฺ) สิริมงคล พุทธศักราช 2502 ท่านวันนอร์ออกเดินทางและได้ขึ้นขบวนรถไฟจากยะลาปลายทางกรุงเทพมหานคร ผู้โดยสารต่างก็ลงจากขบวนรถ ท่านวันนอร์ได้หิ้วกระเป๋าเดินทางมาขึ้นที่ชานชาลา คุณพ่อส่งไว้ก่อนมาว่า คุณตาอนันต์จะมารอรับที่สถานีรถไฟหัวลำโพงและได้เห็นสถานีรถไฟหัวลำโพงเหมือนกับที่เคยเห็นในหนังสือแบบเรียนและหนังสืออื่น ๆ เป็นภาพตัวอาคารทรงโดมครึ่งวงกลมมีนาฬิกาขนาดใหญ่บอกเวลาติดไว้ข้างหน้าดูเด่นเห็นชัดเจนสร้างจินตนาการของกรุงเทพฯ ที่มีสถานีรถไฟหัวลำโพง สนามหลวง และสะพานพุทธยอดฟ้า ทำให้ทุกคนเคยฝันไว้ถ้าได้เข้ามากรุงเทพฯจะต้องไปดู 3 สิ่งนี้ให้ได้

คุณตาอนันต์เป็นคนเดินเรื่องให้ท่านวันนอร์ไปยังโรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ที่บางซื่อริมทางรถไฟ เพื่อไปสมัครเข้าเรียนและก็ทดสอบความรู้และได้ทำความรู้จักกับ ท่านอาจารย์มานิตย์ วิทยานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียน โดยท่านวันนอร์จะอยู่ประจำหอและได้รับทุนการศึกษาจากเขตการศึกษา 2 ที่คัดเลือกนักเรียนมุสลิมที่เรียนเก่งให้ได้ไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ

วันมูหะมัดนอร์ มะทาเสมือนตัวแทนนักศึกษามุสลิม 4 จังหวัดภาคใต้ คือ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ที่ได้เรียนในกรุงเทพมหานคร บรรดาพ่อแม่ผู้ปกครองนิยมให้บุตรหลานของตนเองเรียนในด้านศาสนา เพียงอย่างเดียว ไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนสายสามัญ มาถึงสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายศาสนาอิสลามพุทธศักราช 2488 มาตรา 44 บัญญัติว่า เห็นสมควร ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสถานศึกษาเรียกว่า อิสลามวิทยาลัย เพื่อให้อิสลามศาสนิกได้ศึกษาอบรมในทางศาสนา เมื่อสำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนี้มีสิทธิ์ได้รับคัดเลือกรับพระราชทานทุน ไปศึกษาศาสนาจารีตประเพณีของศาสนา อิสลาม ณ นครเมกกะ ตามจำนวนที่จะได้โปรดเกล้าฯ โดยกำหนดเป็นคราว ๆ ไป จึงทำให้รัฐบาลเปิดโรงเรียนระดับสูง เพื่อส่งเสริมเยาวชนมุสลิมให้บูรณาการทั้งทางโลกและทางธรรม

อาจารย์หรือครูของท่านวันนอร์ คือ อาจารย์สวัสดิ์ สุมาลัยศักดิ์ ในตอนนั้นท่าน คือ จุฬาราชมนตรี ในอดีตท่านเคยเป็นครูสอนผมที่โรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย อาจารย์รังสฤษฏ์ เขาวนศิริ เป็นอาจารย์ใหญ่ ต่อมาท่านได้เป็นอธิบดีกรมการศาสนาและเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อาชีพความเป็นครูสอนที่นราธิวาส

หลังจากสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ท่านวันนอร์กลับบ้านที่ยะลาโดยไม่บอกใครทราบล่วงหน้าพอกลับถึงบ้านคุณพ่อคุณแม่ทราบเรื่องท่านก็ไม่ได้ว่าอะไร กลับปลอบใจให้ทำงานทำอยู่ที่จังหวัดยะลาไม่ต้องไปไหนไกล ๆ อีก พอดี อาจารย์เสนีย์ มะดากะกุล เพื่อนที่เคยเรียนอิสลามด้วยกันทราบเรื่องจึงถามว่า อาชีพแรกที่ท่านวันนอร์สมัครงานเป็นครูสอนหนังสือที่จังหวัดนราธิวาส จากคำแนะนำของอาจารย์เสนีย์ มะดากะกุล ซึ่งที่บ้านก็ไม่ได้ว่าอะไร เพราะเห็นว่าท่านวันนอร์เป็นผู้ใหญ่แล้วสามารถตัดสินใจเองได้และงานที่ไปสมัครนั้นเป็นงานดีมีความประเสริฐ การเป็นครูสอนหนังสือ ผู้คนให้ความเคารพนับถือ โรงเรียนอัสตดาร์กียะห์อิสลามียะห์ เป็นโรงเรียนปอเนาะ (หรือโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม) ความตั้งใจของท่านวันนอร์ที่จะไปสอนโรงเรียนปอเนาะ ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่มีวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่จะไม่ไปสอนโรงเรียนปอเนาะ แต่จะเลือกไปสอนโรงเรียนของรัฐบาล เพราะสวัสดิการดีกว่าเลยทำให้ โรงเรียนปอเนาะเกือบทุกแห่งขาดครูวุฒิ ป.กศ. ท่านวันนอร์ สมัครเป็นครูสอนสายสามัญ เป็นความตั้งใจของท่านวันนอร์ที่อยากจะเห็นสังคมมีการพัฒนาและการศึกษาโดยไม่ได้ถามเงินเดือนและค่าตอบแทนท่านวันนอร์ได้เป็นครูสอนหนังสือเด็กนักเรียน สอนเกือบทุกวิชา ตั้งแต่วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และสังคมศึกษา ในตอนนั้นทางโรงเรียนได้ให้เงินเดือนครั้งแรก 600 บาท

ท่านวันนอร์สอนได้ไม่ถึงปีได้เลื่อนตำแหน่งเป็นครูใหญ่ เพราะครูใหญ่เดิมลาออกไปสอบเข้าทำงานกระทรวงการต่างประเทศ ทางโรงเรียนประชุมกรรมการ มติที่ประชุมออกมาให้ท่านวันนอร์เป็นครูใหญ่แทน แต่ปัญหาติดอยู่ที่ว่าอายุของท่านวันนอร์ยังไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ เป็นครูใหญ่ไม่ได้ ก็เลยต้องรักษาการครูใหญ่ไปพลาง ๆ ก่อน ที่ท่านวันนอร์จะเข้าเกณฑ์ได้ ในช่วงรักษาการครูใหญ่ท่านได้มีบทบาทกับนักเรียนและชุมชนสามารถเพิ่มเด็กให้เข้ามาเรียนที่โรงเรียนมากขึ้นจากเด็ก 100 คน ครั้งแรก เมื่อเข้ามาอยู่ปีที่ 2 มีเด็กมาเข้าเรียนถึง 400 คน โรงเรียนอัสตดาร์กียะห์อิสลามียะห์เริ่มมีชื่อเสียงเป็นเพราะวิธีการบริหารโรงเรียน โดยวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นนักบริหารและนักพัฒนาพร้อมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมมากขึ้น ขณะเดียวกันมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำ ทำให้ชื่อเสียงของโรงเรียน ทำให้ผู้คนมีความเชื่อมั่นที่จะส่งบุตร ลูกหลานมาเรียนที่โรงเรียนอัสตดาร์กียะห์อิสลามียะห์

ท่านวันนอร์เจอผู้ใหญ่มากที่มีเมื่อโอกาสของท่านวันนอร์มาถึงบังเอิญท่านจอมพลประภาส จารุเสถียรขณะนั้นดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไปตรวจราชการที่จังหวัดนราธิวาส ท่านดูแลงานเรื่องการศึกษาสมัยนั้นโรงเรียนประถมขึ้นอยู่กับการกระทรวงมหาดไทย

ท่านจอมพลประภาส จารุเสถียร ไปตรวจโรงเรียนที่ท่านวันนอร์สอนอยู่เป็นกรณีพิเศษ เพราะว่าท่านผู้ว่าราชการจังหวัดคือ ท่านพันธุ สายตระกูล เป็นคนสนิทของท่านจอมพลประภาส รายงานให้ท่านทราบว่ามีโรงเรียนราษฎร์แห่งหนึ่งที่จังหวัดนราธิวาส มีชื่อเสียงโด่งดังในระยะเวลาอันรวดเร็ว จากการบริหารของรักษาการครูใหญ่คนหนึ่ง เป็นคนหนุ่มอายุยังไม่ครบ 20 ปี สามารถบริหารโรงเรียนจากเด็กนักเรียน 100 คน เพิ่มขึ้นเป็น 400 คน ในเวลา 1 ปีเท่านั้นเอง ท่านจอมพลประภาส จารุเสถียรจึงไปที่โรงเรียนแล้วก็เรียกท่านวันนอร์ไปคุยท่านวันนอร์ ในความรู้สึกขณะนั้นท่านวันนอร์ค่อนข้างตื่นเต้นมากเป็นครูบ้านนอกต่างจังหวัด อยู่ ๆ ท่านจอมพลประภาสเป็นถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เชิญท่านวันนอร์เข้าไปพูดคุยกับ ท่านพลหลาย ๆ เรื่องที่ได้ถาม เช่น ถามว่าโรงเรียนมีเด็กนักเรียนเท่าไร มีนักเรียนหญิงหรือเด็กนักเรียนชาย ท่านวันนอร์ได้อธิบายให้ท่านจอมพลประภาสฟัง ซึ่งท่านเองก็ให้ความสนใจตั้งใจฟัง ท่านวันนอร์พยักหน้ารับช้า ๆ คล้ายกับว่าสิ่งที่ท่านวันนอร์เล่าให้ท่านฟังนั้นไปตรงกับแนวความคิดของท่าน ในที่สุดความฝันของท่านวันนอร์เป็นจริงเมื่อ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดให้คนมาตามไปที่โรงเรียนให้ไปพบที่ศาลากลางจังหวัดเพื่อจะบอกข่าวดีที่ท่านรัฐมนตรีมหาดไทยให้ท่านวันนอร์ขึ้นไปพบที่กรุงเทพฯ

ท่านวันนอร์เข้าไปพบท่านจอมพลประภาส จารุเสถียร ที่ห้องทำงานของท่านที่กระทรวงมหาดไทย ขณะที่กำลังไปในห้องเห็นท่านนั่งเด่นอยู่ที่โต๊ะทำงาน ท่านวันนอร์ยกมือไหว้เป็นการเคารพ ท่านเชิญให้ท่านวันนอร์นั่งเก้าอี้หน้าโต๊ะทำงานตัวใหญ่ ท่านวันนอร์กวาดตามองดูรอบห้องทำงาน เห็นว่าโก้หรูดีมาก ช่างสมกับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งท่านวันนอร์ไม่คิดเหมือนกันว่าในอนาคตตัวสักวันหนึ่งท่านวันนอร์จะมีโอกาสได้นั่งเก้าอี้ที่ท่านรัฐมนตรีนั่งอยู่ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในวันนั้นท่านวันนอร์ตื่นเต้นดีใจเพราะใจของท่านวันนอร์อยากเข้าเรียนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่แล้ว เมื่อคราวที่ท่านวันนอร์สมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยนั้น เลือกศึกษาต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับที่สอง เพราะไม่มั่นใจว่าจะสอบเข้าที่นั่นได้ จึงเลือกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เอาไว้ก่อน แล้วเลือกจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับสอง ท่านจอมพลประภาส จารุเสถียร ก็ส่งคุณเชาว์วัศ สุดลาภา ซึ่งเป็นเลขาของท่านที่กระทรวงมหาดไทย ให้ทำหนังสือส่งท่านวันนอร์ไปที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันนั้นเลย พอทำหนังสือเสร็จ ท่านจอมพลประภาสก็เซ็นคำสั่ง แล้วมอบหนังสือคำสั่งให้ท่านวันนอร์นำไปให้ท่านอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ซึ่งในขณะนั้นท่านจอมพลประภาสก็ดำรงตำแหน่งอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกตำแหน่งหนึ่ง)

ในวันต่อมาท่านวันนอร์เข้าไปพบท่านคณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา มอบหนังสือจากท่านรัฐมนตรีมหาดไทยและฐานะอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ พอศาสตราจารย์ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์อ่านเสร็จ ก็แทงเรื่องไปถึงผู้เกี่ยวข้องให้จัดหาทุนให้ด้วยตามที่ทางกระทรวงมหาดไทยสั่งมา ท่านคณบดีคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นหนังสือแนะนำท่านตั้งคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์พิเศษขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อสอบสัมภาษณ์ และแล้วท่านวันนอร์ก็ได้เข้าเรียนคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลือกเรียนวิชาเอกสังคมศึกษา และสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี

ในที่สุดความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น และความรู้จะได้สืบทอดต่อไป สอดคล้องกับหะดีษท่านนบี (ซ.ล) ซึ่งให้ความหมายว่า "หากมนุษย์อาดัมเสียชีวิตไปแล้ว จะไม่เหลือสิ่งใด นอกจาก 3 ประการ ลูกคอและ (ลูกที่ดี) มันดูอาอ์ให้พ่อแม่ ความที่ได้ประสาทให้กับสานุศิษย์ขยับไปจากรุ่นต่อรุ่น และคอดาเกาะ บริจาคทาน ทั้ง 3 ประการ คือว่า ผลบุญไหลรินไม่ขาดสาย ถึงแม้จะเสียชีวิตไปแล้ว"

สู่เส้นทางการเมือง

เส้นทางการเมืองของท่านวันนอร์กับพรรคการเมืองในรัฐสภาไทยหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ครั้งใหญ่ทั่วประเทศ ในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 เกิดความเคลื่อนไหวในหมู่พรรคการเมืองต่าง ๆ บรรดานักการเมืองต่างก็ลงพื้นที่หาเสียง ส่วนนักการเมืองหน้าใหม่ก็เข้าสังกัดพรรค อาสาสมัคร รับเลือกตั้งกันอย่างคึกคัก ในตอนนั้นท่านหม่อมราชวงศ์ คึกฤกษ์ ปราโมช ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคกิจสังคม ก็ได้วางแผนส่งผู้สมัครลงรับการเลือกตั้งทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเขตภาคใต้ ผู้แทนราษฎรที่ครองพื้นที่เดิมส่วนใหญ่จะเป็นผู้แทนราษฎรจากพรรคประชาธิปัตย์

ท่านวันนอร์ตัดสินใจเด็ดขาดเพื่อยุติความสับสนวุ่นวายในสมอง ท่านวันนอร์คิดว่าในเมื่อคนอย่างท่าน ม.ร.ว. คึกฤกษ์ ปราโมช มอบหมายภารกิจที่สำคัญนี้ให้แล้ว แสดงว่าท่านมองเห็น และมีความเชื่อมั่นในตัววันนอร์และเชื่อว่าสามารถที่จะช่วยท่านได้ ช่วยพรรคกิจสังคมได้ ท่านวันนอร์จึงตัดสินใจหันหน้าเข้าสู่เส้นทางการเมืองที่บ้านสวนพลู เวลานั้นเลย พร้อมกับรับปากท่าน ม.ร.ว. คึกฤกษ์ ปราโมช

สุดท้ายท่านวันนอร์ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดยะลา กับท่าน ม.ร.ว. คึกฤกษ์ ปราโมช ในนามพรรคกิจสังคม ปรากฏว่าญาติพี่น้องส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เพราะว่าตอนนั้นอนาคตทางการเมืองไม่รู้จะไปทางไหนจะเทียบกับการเป็นอาจารย์สอนอยู่ในวิทยาลัยครู และได้เลื่อนขึ้นเป็นรองอธิการบดีวิทยาลัยครูสงขลา ซึ่งอนาคตงานทางราชการของท่านวันนอร์กำลังไปได้ดี

ท่านวันนอร์ได้กลับมาทำงานการเมืองอีกครั้งหนึ่ง และนับจากนั้นเป็นต้นไป บทบาทชีวิตก็ผูกพันกับการเมืองเรื่อยมา กลายเป็นนักการเมืองระดับแนวหน้าที่มีอนาคตรุ่งโรจน์ตามลำดับ ได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดในชีวิตทางการเมืองในเวลาต่อมา

ผลงานท่านวันนอร์

ผลงานของท่านวันนอร์ จะเห็นได้ชัดจากภาระหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าท่านวันนอร์เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความเป็นภาวะผู้นำในการแก้ปัญหาประเทศชาติ โดยเฉพาะการรวมตัว เพื่อได้จัดตั้งรัฐบาล

การพัฒนาสังคม เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะเริ่มต้นจากการพัฒนาตนเองเป็นหลัก ด้วยความรู้ผ่านการอบรม ตรีปิเยห์ที่ดี ก้าวต่อมาเป็นการสร้างและพัฒนาครอบครัว ให้สมบูรณ์ที่สุดด้วยผ่านกระบวนการการศึกษาที่บูรณาการ คุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแกนหลักในการนำพาครอบครัวที่ดี และก้าวต่อมาคือ การสร้างสังคมที่ดี และสร้างความเจริญให้กับประเทศชาติ

ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา เป็นบุคคลสำคัญท่านหนึ่งที่มีจิตอาสาในด้านสังคม จากการให้สัมภาษณ์ของกุเฮง ยาวอฮาซัน ได้กล่าวว่า

ด้วยบุคลิกภาพของท่านวันนอร์ มีภาวะความเป็นผู้นำ ในด้านการพัฒนาสังคม เช่น ท่านได้ส่งเสริมระบบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ (การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น) ประชาชนมีสิทธิ์เลือกคนดีมาเป็นตัวแทนของตน เพื่อการพัฒนา (สัมภาษณ์ วันที่ 19/9/2564)

นอกจากนั้น การให้ความสำคัญของท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทาในการพัฒนาสังคม ที่อยากเห็นประชาชนของตน สะท้อนถึงความสำเร็จในอนาคต โดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบประชาธิปไตย กมลศักดิ์ สีวาเมาะ ได้สะท้อนว่า

เอกหลักของท่านวันนอร์ คือ อาจารย์ ท่านจะเน้นให้ประชาชนของตนให้มีการศึกษาและทุกคนได้เรียนหนังสือ แล้วมาเป็น ส.ส. นำสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในรูปแบบการปกครองประชาธิปไตย มีการร่วม พรบสู่การพัฒนาประเทศชาติต่อไป (สัมภาษณ์ วันที่ 19/9/2564)

จากการสัมภาษณ์เครือข่ายของ ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา (มุขตาร์ มะทา) ได้อธิบายว่า ครอบครัวของท่านจะเน้นให้สมาชิกมีการศึกษาในระดับสูงและจะเห็นได้ว่า ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ทำได้จริง คือ ได้จบปริญญาโท เป็นอาจารย์ที่มีวิสัยทัศน์และมองไกลในการพัฒนาสังคมสู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับคำพูดของท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา สรุปได้ว่า การพัฒนาการศึกษาของประเทศ คือการพัฒนาสังคมสู่ความเจริญที่ไม่สิ้นสุด (สัมภาษณ์ วันที่ 25/9/2564)

นอกจากนี้ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ได้ให้ความสำคัญด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมการใช้ภาษามลายูท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาบรรพบุรุษของคนมลายูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในการพัฒนาสังคม โดยท่านให้ทุกศาสนามีความมุ่งมั่นยึดหลักในหลักธรรมในศาสนาของตนเอง เพราะการศรัทธาสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านจิตใจอารมณ์ดีทันตาและความโลภ โดยจะเน้นจะให้มีสถานที่อบรม และสถานประกอบการศาสนิกในพื้นที่สาธารณะ

บทบาทของท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ในการพัฒนาสังคมในมิติที่หลากหลาย เช่น การศึกษาในระดับล่างจนถึงระดับสูง ท่านวันมูหะมัดนอร์ มะทา ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเพื่อการนำสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนา นอกจากนี้ท่านได้ให้ความสำคัญด้านวัฒนธรรม โดยเน้นวัฒนธรรมพื้นที่ของแต่ละภาคที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ยังคงอยู่ต่อไป พร้อมสวัสดิการในการบำรุงขวัญและกำลังใจ แก่บุคลากรทางศาสนาพร้อมยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ให้อยู่ดีมีสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ทั้งให้ความตระหนักในด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อตอบโจทยการพัฒนาสังคมสู่การเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

การพัฒนาเศรษฐกิจ ท่านจะเน้นให้ประชาชนอยู่ดี กินดี มีงาน มีอาชีพ ทั้งนี้ทั้งนั้น บริบทอาชีพแตกต่างกันไปของแต่ละภาค ทางรัฐเองก็มีความพยายามจะพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยให้ดีขึ้น ในส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ท่านวันนอร์ก็มีบทบาทสำคัญในเรื่องการค้าขาย ธุรกิจที่ปลอดภัยแบบที่ศาสนาอิสลามไม่อนุญาติกับธุรกิจดอกเบี้ย เป็นการต่อสู้ เป็นที่มาของธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อให้มุสลิมได้ทำธุรกรรมที่ฮาลาล นอกจากนี้ ท่านวันนอร์ได้สนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไม่ว่าจะเป็นการตัดเย็บหมวกกะปิ

เยาะ ที่สามารถส่งขายในต่างประเทศได้ เช่น ชาอุดีอาเบีย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนอย่างดี และพรรคของท่านวันนอร์ยังต่อสู้ เพื่อได้มาสิทธิของชาวประมง เพื่อทำการประมงอย่างอิสระในกรอบกฎหมาย นอกจากนี้ ยังสนับสนุนอุตสาหกรรมฮาลาลไปยังตะวันออกกลาง และประเทศอาเซียนเอง และอีกหลายอย่าง ทรัพยากรของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์มากมาย แต่ก็ยังมีปัญหาเศรษฐกิจของจังหวัดอยู่ลำดับท้าย ๆ ของประเทศ ท่านวันนอร์ร่วมกับสมาชิกของพรรคประชาชาติเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การพัฒนาการเมือง ต้องมีหลักการศรัทธา หลักความเชื่อ หลักการปฏิบัติ (ศาสนกิจ) มารยาท สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเมืองไม่สามารถแยกออกจากกันได้กับชีวิตประจำวัน เพราะการเข้ากับสังคม การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เกิดความไม่ยุติธรรมกับผู้มีอำนาจและข้อต่อรองต่าง ๆ ล้วนเป็นความจำเป็นในชีวิตประจำวัน ดังนั้น การเมืองไม่สามารถแยกออกจากกันได้กับบริบทของมนุษย์ โดยเฉพาะความเป็นผู้นำ มีหน้าที่รับผิดชอบในสิ่งที่ถูกต้อง และแล้วท่านวันนอร์ตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตการต่อสู้ทางการเมืองโดยผ่านรัฐสภาไทย เพื่อยืนหยัดความถูกต้องตามรูปแบบประชาธิปไตยและบูรณาการความเป็นอิสลามในตัวของการเป็น ส.ส. มุสลิม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุจิตรา สง่าเนตร (2530 : 10) ได้ให้ความหมายบทบาทเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นในสังคมถูกคาดหวังว่าบุคคลในสถานภาพใดควรมีบทบาทอย่างไร เมื่อบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งในสถานภาพนั้น ก็จะมีบทบาทตามที่สังคมคาดหวังไว้เช่นนั้นและบุคคลอื่น ๆ ก็จะถูกคาดหวังบทบาทของผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ตามที่คาดว่าเป็นค่านิยมบรรทัดฐานที่กำหนดให้ มีบทบาทพฤติกรรมนั้น ส่วนบทบาทแนวปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะให้ความสำคัญกับกระบวนการที่บุคคลจะทำความหวังก็ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอับดุลอาซิ กะลุแป (2548) ได้ให้ความหมายถึงบทบาทของศอลาฮุดดีนที่เป็นบุคคลสำคัญในการยกเลิกอัสซีฟะฮ์ ฟาตีมีแย่งอียิปต์และได้เปลี่ยนชีวิตของชีอะห์และยกเลิกกฎออส หมายถึง ผู้พิพากษาชาวชีอะห์ มาเป็นกฎอัสซุนนี และได้พัฒนาสังคมอียิปต์ โดยมีการสร้างอาคารเรียน โรงพยาบาล รั้วกำแพง ป้อมปราบ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญที่สามารถมองเห็นและถูกต้องตรงไปตรงมา โดยไม่มีการขีดกันซึ่งกันและกัน

จุดยืนของท่านวันนอร์กับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือตำแหน่งอื่น ๆ จะต้องมิวิสัยทัศน์ มีสติปัญญาที่ดีและต้องมีประสบการณ์งานในกระทรวงนั้น ๆ มาก่อน ก็สามารถทำให้ประสบความสำเร็จได้ มีหลายคนประสบความสำเร็จโดยที่ตนเองไม่เคยมาจากสายงาน เมื่อท่านวันนอร์ เข้าไปบริหารงานเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมใหม่ ๆ เข้าไปก็งงเหมือนกัน เพราะไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะได้มานั่งบริหารงานกระทรวงนี้ ซึ่งกระทรวงคมนาคมต้องดูแลระบบงานทั้งภาคอากาศ บนบก และทางน้ำที่สำคัญและยากที่สุดโดยเฉพาะทางอากาศ

ความสำเร็จของท่านวันนอร์เห็นได้ชัดเมื่อรับหน้าที่แล้วไม่ได้เข้าไปเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทั้งให้พรรคให้ตนเองและพวกพ้อง ใช้วิธีการทำงานแบบตรงไปตรงมา จึงได้รับความร่วมมือจากข้าราชการประจำค่อนข้างมาก ทำให้งานที่ทำเกือบ 2 ปี จะไม่มีปัญหาอยู่กระทรวงคมนาคม ส่วนปัญหาที่ยุ่งยาก คือ มีคนพยายามจะหาผลประโยชน์มาวิ่งเต้นให้ช่วยทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องท่านวันนอร์ตัดบทหมดไม่ยอมช่วยใครทั้งนั้น ทำงานอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ไม่ต้องกังวลเรื่องพรรคพวก การลัดชั้นตอนก็ไม่เกิดขึ้น ท่านยกระดับเศรษฐกิจให้ดีขึ้น โดยกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญพิเศษ เพื่อผลักดันให้เกิดสหกรณ์อิสลามปลอดดอกเบี้ย โดยมีวัตถุประสงค์

ในการรวมตัวชุมชนรากหญ้าและให้ความช่วยเหลือในการยกระดับเศรษฐกิจที่ยั่งยืนแล้วนำมาสู่การเกิด
ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 19 /9/ 2564)

ผลงานสูงสุดในชีวิตเป็นประธานรัฐสภา

หลังจากการยุบสภาบรรดาผู้แทนราษฎรทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ต่างก็ต้องกลับภูมิลำเนา
หาเสียงเลือกตั้งใหม่ แต่เลือกตั้งคราวนี้ท่านวันนอร์ สวมเสื้อพรรคความหวังใหม่และท่านได้ผ่านชนะการเลือกตั้ง
เป็นผู้แทนราษฎรในจังหวัดยะลาได้ 3 คน พรรคความหวังใหม่ผ่านการเลือกตั้ง 2 คน อีก 1 คนเป็นของพรรค
ประชาธิปัตย์

ผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 พรรคความหวังใหม่ได้ ส.ส. เข้าสภาผู้แทนเป็นอันดับ
1 ชนะพรรคประชาธิปัตย์แค่ 2 เสียง พรรคความหวังใหม่ได้ 125 เสียง พรรคประชาธิปัตย์ได้ 123 เสียง ท่านพล
เอกชวลิต ยงใจยุทธ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี ทำการจัดตั้งรัฐบาล ทาบตามหลาย ๆ พรรคเข้าร่วมรัฐบาล โดยมีพรรค
ประชาธิปัตย์เป็นฝ่ายค้าน

ท่านวันนอร์ได้รับการแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่ง ประธานสภาผู้แทนราษฎรและ
ประธานรัฐสภาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2534 แก้ไข 2535 ระบุว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรคือประธาน
รัฐสภา ด้วยประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ต้องเป็นคนเสนอชื่อผู้ที่จะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
กราบบังคมทูลต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อลงพระปรมาภิไธย แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านวันนอร์
กล่าวว่า

ผมนำชื่อท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ขึ้นกราบบังคมทูลให้ทรงแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเพื่อบริหาร
ราชการแผ่นดิน ตำแหน่งประธานรัฐสภานี้ ผมมีความภูมิใจที่สุด ถือว่าเป็นความสำเร็จทางการเมืองที่ไม่เคยคาดฝัน
มาก่อนเลย ประธานรัฐสภาถือว่าเป็นประมุขของฝ่ายนิติบัญญัติ จัดว่าสูงสุดทางการเมืองของคนที่เป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2564)

ความภูมิใจของท่านวันนอร์ ก็คือ เป็นครั้งแรกที่คนภาคใต้ได้เป็นประธานรัฐสภาและนับถือศาสนาอิสลาม
มาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลาและพี่น้องมุสลิมทั่วประเทศต่างก็ภาคภูมิใจที่ท่านวันนอร์ได้รับ
เกียรติยศอันสูงสุดนี้ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานรัฐสภา

ในปี 2540 เกิดวิกฤติเศรษฐกิจอย่างรุนแรงทำให้ ท่านพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ต้องลาออกจากการ
เป็นนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ได้เข้ามาเป็นรัฐบาล พรรคความหวังใหม่ ซึ่งกลายมาเป็นฝ่ายค้าน
ตามธรรมเนียมประธานสภาผู้แทนราษฎรจะต้องเป็นคนของฝ่ายรัฐบาล เมื่อเหตุการณ์พลิกผันเช่นนั้น ท่านวันนอร์
ในฐานะประธานรัฐสภาก็ต้องเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีขึ้นกราบบังคมทูลต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ท่านวันนอร์เป็นคนหนึ่งที่มีไหวพริบทางการเมือง แข่งขันกันจัดตั้งรัฐบาลและเป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่าง
ท่านพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ กับ คุณชวน หลีกภัยปรากฏว่า คุณชวนได้เสียงมากกว่าเล็กน้อย ตอนนั้น
รัฐธรรมนูญยังเปิดโอกาสให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอผู้นำพรรคฝ่ายค้านหรือฝ่ายรัฐบาลก็ได้ขึ้นเป็น
นายกรัฐมนตรีแต่ท่านวันนอร์คิดว่าเพื่อความเป็นธรรม ถึงแม้คุณชวนจะมีเสียงสนับสนุนในสภามากกว่าเล็กน้อย
และขณะนั้นกระแสประชาชนต้องการให้ คุณชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีกันมาก ท่านวันนอร์จึงเสนอชื่อ

คุณชวณเป็นนายกรัฐมนตรี และท่านวันนอร์เอง หลังจากท่านชวณเป็นนายก ท่านถูกท่านชวณให้ทำหน้าที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรต่อไปกับรัฐบาลใหม่ได้

การเมืองในสภายังไม่นิ่งก่อนหน้าที่จะยุบสภา 6 เดือน ท่านวันนอร์ได้ลาออกจากประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ด้วยเหตุผลที่ลาออกเนื่องจากการประชุมกรรมการบริหารพรรคความหวังใหม่ มติในที่ประชุมคณะกรรมการเลือกท่านวันนอร์ให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคความหวังใหม่ แทนคนเก่า คือ คุณจาตุรนต์ ฉายแสง ที่เข้ามาเป็นเลขาธิการพรรคไม่นานก็ลาออกไป ท่านวันนอร์จึงได้รับเลือกให้เป็นเลขาธิการพรรคคนต่อมา

หลังจากนั้นพรรคไทยรักไทยได้เสียงข้างมากในการจัดตั้งรัฐบาล ท่าน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ทาบตามพรรคความหวังใหม่เป็นพรรคแรกเข้าร่วมรัฐบาล ท่านพลเอกชวลิต ก็ไม่มีปัญหาอะไร เพราะว่ามีเสียงสนับสนุนน้อย ต่อจากนั้น ท่านพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ก็ทาบตามพรรคชาติไทย และพรรคเสรีธรรม มาร่วมจัดตั้งรัฐบาล 4 พรรค ประกอบด้วยพรรคไทยรักไทย ความหวังใหม่ ชาติไทย และเสรีธรรม

หลังจากท่านวันนอร์เข้าไปดูแลมีการปรับปรุงเรื่องแบบก่อสร้างแต่ไม่ลดขนาด ไม่ลดคุณภาพเพียงปรับปรุงให้เหมาะสมแล้วเปิดประมูลใหม่สามารถลดราคาจากที่เคยประมูลไปแล้วทำหมีนสี่พันล้านบาทคงเหลือสามหมื่นหกพันล้านบาท ลดลงไปเกือบสองหมื่นล้านบาท ซึ่งการลดราคาก่อสร้างครั้งนี้ทำให้พรรคฝ่ายค้านยื่นญัตติขอถอดถอนการดำรงตำแหน่งหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมของท่านวันนอร์ต่อวุฒิสภา แล้วส่งเรื่องไปที่คณะกรรมการปราบปรามพิจารณาการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

หลังจากที่ฝ่ายค้านส่งเรื่องการขอถอดถอนต่อ ปปช. แล้ว ท่านวันนอร์ก็ได้เข้าไปชี้แจงต่อ ปปช. ในที่สุด ปปช. ก็มีมติเสียงข้างมากกว่า เรื่องที่ฝ่ายค้านยื่นญัตติขอถอดถอนตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมของท่านวันนอร์ไม่มีมูลปปช.ยกฟ้อง ไม่มีการพิจารณาความผิด เพราะการฟ้องร้องไม่มีมูล

การต่อสู้ของท่านวันนอร์กับการคอร์รัปชั่น ทุจริต ทำให้ท่านวันนอร์ได้รับความไว้วางใจและได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม 2 สมัย ซึ่งไม่เคยถูกอภิปรายไม่ไว้วางใจในสภาผู้แทนราษฎร

ท่านวันนอร์ยึดเอาประโยชน์ของแผ่นดินเป็นเรื่องใหญ่ สามารถทำให้ประหยัดเงินได้ถึงสองหมื่นกว่าล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของท่านวันนอร์ ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับการทุจริตในโครงการดังกล่าว เช่นกันกับบ้านศรียะลาของท่านวันนอร์ยังมีอีกหลาย ๆ คนที่มาของบ้านท่าน วันนอร์ความเป็นจริงแล้วประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศที่มีการบริหารด้วยระบอบประชาธิปไตยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา ในเมื่อมีประเด็นไม่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและมีการพิสูจน์ ตรวจสอบได้ แต่การตรวจสอบนั้นต้องให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกตรวจสอบด้วย และการให้กำลังใจทำความดีเป็นสิ่งสำคัญ การเป็นนักการเมืองดี ๆ ที่ตั้งใจทำงานจริง เพื่อสังคมและประเทศชาติ และนำมาเป็นแบบอย่างให้กับคนรุ่น ๆ ใหม่ สืบสานต่อไป และท่านวันนอร์ได้ยืนยันไม่ได้โกงเงินหลวง ไม่ได้โกงใคร หากมีการทำผิดสามารถดำเนินการตามกฎหมายว่ากันตามหลักฐานพิสูจน์กันตามกฎหมายว่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้พิสูจน์ได้ นี่เป็นจุดยืนของท่านวันนอร์ในห้วงการทำงานที่ได้รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ของประเทศไทย

ผลของการวิจัยยังพบว่า ท่านวันนอร์เป็นอาจารย์เป็นมูรอเบีย สามารถสอนเด็กให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ได้อย่างดีเป็นแบบอย่างให้กับลูกศิษย์และแบบอย่างกับบรรดาคู อาจารย์ พอมาเปลี่ยนบทบาทจากอาจารย์ ครู มาเป็นนักการเมือง ท่านวันนอร์สามารถที่จะนำปัญหาของประชาชนเดือดร้อน สามารถสร้าง

ประโยชน์ให้สังคมได้ เส้นทางเข้าสู่การเมืองแบบเต็มตัว ท่านวันนอร์มีภาวะความเป็นผู้นำ ความเสมอภาค มีจุดยืนชัดเจน ต้องการช่วยเหลือประชาชนในทุกด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เป็นต้น

การทำงานของท่านนับตั้งแต่ท่านลงเล่นการเมือง ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นมุสลิมที่ประสบความสำเร็จในเวทีระดับโลก ท่านวันนอร์ คือ บุคคลต้นแบบของนักการเมืองมุสลิม นักบริหาร และความเป็นครูของท่านที่ต้องการที่จะพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อเน้นความเจริญก้าวหน้าของทุก ๆ งานที่ได้รับ และท่านยังเป็นผู้หางบสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน เช่น สร้างมัสยิดในทุก ๆ ที่ เช่น ชนสง ป่าม่น้ำมัน สนามบิน เป็นต้น และยังหาทุนหรือหาเงินเดือนให้กับอหิหม่าน คอเต็บ บิหลั่น และครูตาดีกา และอื่นหลาย ๆ อย่าง ที่ท่านวันนอร์เป็นแบบอย่างให้กับสังคมไทย ตลอดจนประเทศอาเซียนรู้จักประวัติของท่านวันนอร์เป็นมุสลิมไทยคนหนึ่งที่มีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน และเป็นมุสลิมจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ บัตตานีที่รู้จักในอดีต Serambi Mekkah คือ ระเบียบมังกะห์ แสดงให้เห็นของนักปราชญ์ที่มีบทบาทคล้าย ๆ มังกะห์

อภิปรายผล

ศึกษาชีวประวัติและผลงานวันมูหะหมัดนอร์ มะทา ท่านวันนอร์เรียกได้ว่าเป็นแบบอย่างในหลาย ๆ ด้าน ที่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมไทย เป็นที่รู้จักและเป็นโมเดลให้กับทุกคน โดยเฉพาะมุสลิมถือได้ว่าเป็นผู้รู้ที่ประจักษ์นับตั้งแต่ท่านลงเล่นการเมือง ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่เป็นมุสลิมที่ประสบความสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ท่านวันนอร์เป็นบุคคลต้นแบบของนักการเมืองมุสลิม นักบริหาร และความเป็นครูของท่านที่ต้องการที่จะพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อเน้นความเจริญก้าวหน้าของทุก ๆ สาขาอาชีพ ต้นแบบมาจากคุณปู่ของท่าน คือ นายหะยีหะมะ มะทา เป็นดาโต๊ะยุติธรรมหรือผู้พิพากษาเกี่ยวกับเรื่องของศาสนาอิสลาม ประจำจังหวัดยะลา คุณตาของท่านวันนอร์เก็บสะสมหนังสือ เพราะคุณตาเป็นคนอาเล็ม คือ ปราชญ์ท่านหนึ่งที่มีความรู้ จะเห็นได้ว่ารูปแบบโมเดลของคนมุสลิมจะมี 3 ส่วนสำคัญ คือ บ้าน มัสยิด และโรงเรียน เป็นที่ดั่งบียะห์ อบรม เพื่อให้เด็กเติบโตภายในภาคหน้า ด้วยคุณธรรม จริยธรรม และท่านวันนอร์เป็นบุคคลฟาฎอนะห์ ความเฉลียวฉลาดของผู้นำมาด้วยความรู้และสติปัญญาโดยเฉลียวสูงกว่าบุคคลที่ให้ที่ไม่ได้เป็นผู้นำ เพราะผู้นำต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ความฉลาดเท่านั้นที่สามารถจัดการกับปัญหา

วันนอร์มีความเป็นผู้นำที่ผ่านการรวบรวมดูแลในกรอบคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะพิเศษ คุณลักษณะและเงื่อนไขผู้ปกครองหรือผู้นำในอิสลาม โดยมีคุณลักษณะมีความมีศรัทธา (อีมาน) เชื่อในอัลลอฮ์ พระเจ้าองค์เดียวและรอซูลลุลลอฮ์ มีความเป็นผู้นำในอิสลาม มีประสพการณ์และความสามารถ มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งทางด้านการเมือง และมีความยุติธรรม เนื่องด้วยคุณลักษณะที่สำคัญที่สุดซึ่งจำเป็นสำหรับผู้ปกครองนั้น คือ คุณลักษณะของความยุติธรรม ความซื่อตรง และความสะอาดบริสุทธิ์จากสิ่งไม่ดี สอดคล้องกับ อัปดุลอาซิ กะลูแป (2014 : บทคัดย่อ) ได้อธิบายคุณลักษณะเด่นของท่านซอลาฮุดดีน อัลฮัยยูบีย์ที่เป็นแม่ทัพ และสามารถพิชิตไบตุลมักดิสได้สำเร็จและได้ก่อตั้งราชวงศ์อัลฮัยยูบีย์แห่งอียิปต์ ซีเรีย ซูดาน และเอเชียย่อย นอกจากนี้ท่านซอลาฮุดดีนได้สร้างความสมานฉันท์ ประองตองประเทศมุสลิมเหล่านั้นเป็นหนึ่งเดียวภายใต้การนำของซอลาฮุดดีน สร้างความสงบสุขให้มุสลิมและทุกคนด้วยการให้เกิดิตซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ท่านได้อธิบายมุมมองของนักปราชญ์ 2 ท่านที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับซอลาฮุดดีน ที่มีบทบาทการทำงานสงคราม บทบาทในการปกครอง

บทบาทในการพิชิตไปตุลมักดิส บทบาทในการบริหารการปกครอง บทบาทในด้านการทหาร และบทบาทการสร้างสันติภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าท่านศอลาฮุดดีน อัลฮัยยูบียี ไม่ได้เน้นในเรื่องญีฮาดสงครามอย่างเดียว แต่ท่านศอลาฮุดดีน อัลฮัยยูบียี ได้เน้นญีฮาดของท่านในสาขาอาชีพอื่น ๆ ที่ครอบคลุมกับชีวิตทั้งหมด ความเหมือนและความต่างจะเห็นได้ว่า ท่านวันนอร์มีบทบาทในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศไทย สอดคล้องกับอาหะหมัดอุมาร์ จะปะเกีย (1997 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเมืองไทยและบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ทิศทางการเมืองกับนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อสังคมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นสังคมมุสลิม ไม่ว่าจะเรื่องของศาสนา การศึกษา เศรษฐกิจ และผู้นำในสังคมก็ยังคงเป็นมุสลิม และเมื่อก้าวถึงความเหมือนและความต่างจะพบว่าการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมมุสลิมของภาคใต้ และที่สำคัญความเป็นผู้นำมุสลิมในสังคม และมีความต่างคือ การศึกษาบทบาทวันนอร์หมัดนอร์ มะทา ในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ความเหมือนและความต่าง จะพบว่า การศึกษาของท่านวันนอร์จะเน้นในเรื่องบทบาทในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ไม่ได้มองเฉพาะนโยบายการเมืองใน 3 จังหวัดเท่านั้น แต่บทบาทมุสลิมไทยในการพัฒนาประเทศ และสอดคล้องกับจรัญ มะลูลีม และคณะ (2539) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของมุสลิมในประเทศไทยตั้งแต่การตั้งถิ่นฐาน สภาพเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม รวมไปถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มมุสลิมในประเทศไทยที่มีต่อมุสลิมประเทศอื่น ๆ ในลักษณะขององค์กรทางสังคมและทัศนคติของกลุ่มชาวไทยมุสลิมต่อกลุ่มมุสลิมในประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้าง ความเข้าใจในอัตลักษณ์ของมุสลิมภาคใต้ที่แตกต่างไปจากมุสลิมในภาคอื่น ทั้งความคิด ทัศนคติ ที่กำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มมุสลิมภาคใต้ให้มีวิถีที่ต่างจากมุสลิมกลุ่มอื่น ๆ ในประเทศไทย ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่กับความห่างไกลทางพื้นที่เหตุผลเพราะวิถีทางอิสลามของมุสลิมทั่วประเทศยกเว้นในกลุ่มภาคใต้นั้นจะเป็นไปในทางเดียวกัน แม้ว่าจะอยู่ต่างพื้นที่กัน ดังนั้น ความแตกต่างทางวิถีชีวิตของกลุ่มมุสลิมในภาคอื่น ๆ ความเหมือนและความต่าง จะพบว่า ท่านวันนอร์หมัดนอร์ มะทา เป็นคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีที่มา เชื้อสาย วงตระกูล การดำรงตำแหน่งโต๊ะกอฎี ดาโต๊ะยุติธรรม มีบริบทความเป็นมุสลิมภาคใต้และให้ความสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในการแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

สรุปผล

สายตระกูลของท่านวันนอร์หมัดนอร์ มะทา เดิมตั้งอยู่ในชุมชนจะบังติกอเขตเทศบาล เมืองปัตตานี เป็นบุตรของนายเจ๊ะอาแว มะทา และมารดาของท่าน คือ นางเวละบีเยาะ มะทา ท่านวันนอร์หมัดนอร์ มะทา เป็นที่รู้จักในนามแบนอร์อาจารย์วันนอร์หรือส.ส.วันนอร์ เคยเป็นครูใหญ่โรงเรียนอัตตารียะห์อิสลามียะห์ เป็นอาจารย์สอนราชภัฏยะลาและราชภัฏสงขลานครินทร์ ท่านเป็นนักการเมืองมุสลิมไทยและเป็นแกนนำกลุ่มวาดะห์ที่รวบรวม ส.ส. มุสลิม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ท่านวันนอร์เคยเป็นอดีตประธานรัฐสภา รองนายกรัฐมนตรี เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม (2 สมัย) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเป็นอดีต ส.ส. 9 สมัย ท่านวันนอร์ตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดยะลาที่ท่าน ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ในนามพรรคกิจสังคม ปรากฏว่าญาติพี่น้องส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เพราะว่าตอนนั้นอนาคตทางการเมืองไม่รู้อะไรจะไปทางไหนจะเทียบกับการเป็นอาจารย์สอนอยู่ในวิทยาลัยครู

และได้เลื่อนขึ้นเป็นรองอธิการบดีวิทยาลัยครูสงขลา ซึ่งอนาคตงานทางราชการของท่านวันนอร์กำลังไปได้ดี ท่านวันนอร์ได้กลับมาทำงานการเมืองอีกครั้งหนึ่ง และนับจากนั้นเป็นต้นไป บทบาทชีวิตก็ผูกพันกับการเมืองเรื่อยมา กลายเป็นนักการเมืองระดับแนวหน้าที่มีอนาคตรุ่งโรจน์ตามลำดับ ได้ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดในชีวิตทางการเมือง ในเวลาต่อมา ผลงานของท่านวันนอร์ จะเห็นได้ชัดจากภาระหน้าที่ในตำแหน่งสำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาลหรือ ฝ่ายค้าน ท่านวันนอร์เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความเป็นภาวะผู้นำในการแก้ปัญหาประเทศชาติ โดยเฉพาะการรวมตัว เพื่อได้จัดตั้งรัฐบาล การพัฒนาสังคม เป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะเริ่มต้นจากการพัฒนาตนเองเป็นหลัก ด้วยความรู้ ผ่านการอบรม ตระบียะห์ที่ดี ก้าวต่อมาเป็นการสร้างและพัฒนาครอบครัว ให้สมบูรณ์ที่สุดโดยผ่าน กระบวนการการศึกษาที่บูรณาการ คุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นแกนหลักในการนำพาครอบครัวที่ดี และก้าวต่อมา คือ การสร้างสังคมที่ดี และสร้างความสำเร็จให้กับประเทศชาติ

ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาเปรียบเทียบโมเดลผู้นำมุสลิมไทยกับผู้นำมุสลิมในประเทศอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาไทย

- จรัญ มะลูลีม และคณะ. (2539). *ไทยกับโลกมุสลิม : ศึกษาเฉพาะกรณีชาวไทยมุสลิม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร หลงจิ (2560). *บทบาทของมุสลิมไทยในการเคลื่อนไหวทางสังคมผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจอิสลามในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมศิษย์เก่าอาหรับประเทศไทย. (2541). *พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย*. ซาอุดีอาระเบีย : ศูนย์กษัตริย์ฟะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน มะดีนะฮ์.
- สุจิตรา สง่าเนตร. (2530). *การยอมรับบทบาททางการเมืองของสตรีศึกษาเฉพาะข้าราชการ ในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) กรุงเทพฯ.
- อับดุลอาซี กะลูเป และคณะ. (2561). การสร้างคนของพรรคการเมือง Partai Keadilan Sejahtera (PKS) ในเมืองจาการ์ตาของประเทศอินโดนีเซีย. ปัตตานี: คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.
- อาหะมะกอซี้ กาชอและคณะ. (2556). ความรุนแรง ในครอบครัวมุสลิม ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา: ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไข. *วารสารปาริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 3(2): 131-142.
- อาหะหมัดอุมาร์ จะปะเกีย. (1997). *ได้ศึกษาเรื่องการเมืองไทยและบริบทสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาต่างประเทศ

- Abdul Rahman Abdullah. (2007). *Sejarah Tamadun Islam*. Kedah Darussalam: Pustaka Darussalam.

Ali Jarishah. (1986). *Dakwatullah Baina al-Takwin wa al-Tamkim*. Al-Qahirah: Maktabah Wahbah.

สัมภาษณ์

วันมูหะหมัดนอร์ มะทา (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ที่บ้านศรียะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2564.

มุขตาร์ มะทา (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ที่บ้านศรียะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2564.

ซูการ์โน มะทา (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ที่บ้านศรียะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2564.

กูเฮง ยาวอฮาซัน (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ที่บ้านกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ต.บาเจาะ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2564.

กมลศักดิ์ ลีวาเมาะ (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ที่บ้านกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ ต.บาเจาะ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2564.

ฆอซาลี เบ็ญหมัด (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฮา리스 มะรือสะ (ผู้สัมภาษณ์) ทางออนไลน์ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2564